

Leitbild

zur Fortführung und Weiterentwicklung der grenzüberschreitenden Zusammenarbeit im Naturschutz in der Sächsisch-Böhmischen Schweiz zwischen

Strategie

dalšího rozvoje přeshraniční spolupráce v ochraně přírody v Českosaském Švýcarsku mezi

der Nationalparkverwaltung Böhmisches Schweiz,
der Landschaftsschutzgebietsverwaltung Elbsandsteingebirge
(Tschechische Republik)

*Správou Národního parku České Švýcarsko
Správou Chráněné krajinné oblasti Labské pískovce
(Česká republika)*

und

dem Nationalpark- und Forstamt Sächsische Schweiz (Freistaat Sachsen).

a Národním parkem a Lesním úřadem Saské Švýcarsko (Svobodný stát Sasko)

1 Zielstellung

1 Stanovení cílů

Das Elbsandsteingebirge beiderseits der Staatsgrenze zwischen der Tschechischen Republik und der Bundesrepublik Deutschland stellt eine naturräumliche Einheit mit vielen historischen und kulturellen Gemeinsamkeiten dar. Ausgehend von diesen Gemeinsamkeiten gilt es, innerhalb der EUROREGION Elbe/Labe Wege in ein zusammenwachsendes Europa zu finden. Die Großschutzgebiete der Sächsisch-Böhmischen Schweiz wollen dazu weiterhin einen wirksamen Beitrag leisten.

Labské pískovce tvoří po obou stranách hranice mezi Českou republikou a Spolkovou republikou Německo přirozený celek s mnohými společnými historickými a kulturními prvky. Správy chráněných území Českosaského Švýcarska chtějí s přihlédnutím k těmto skutečnostem uvnitř Euroregionu Elbe/Labe účinně přispět k nalézání nových cest do rozrůstající se Evropy.

Angestrebt wird eine grenzüberschreitende Abstimmung von Schutz-, Pflege- und Entwicklungsmaßnahmen mit dem Ziel einer möglichst einheitlichen Entwicklung des Elbsandsteingebirges als geschützte Natur- (Nationalparke; NLP) und Kulturlandschaft (Landschaftsschutzgebiete; LSG).

Bude usilováno o přeshraniční odsouhlasení opatření v oblasti ochrany, péče a rozvoje (plánování) s cílem co možná nejjednotnějšího rozvoje Labských pískovců jako chráněné přírodní (NP) a kulturní (CHKO) krajiny.

Die grenzüberschreitende Zusammenarbeit im Naturschutz soll zugleich darauf ausgerichtet sein, die Einwohner und Freunde der Sächsisch-Böhmische Schweiz einander noch näher zu bringen und damit einen Beitrag zur Völkerverständigung zu leisten.

Přeshraniční spolupráce v oblasti ochrany přírody by měla být zároveň zaměřena i na vzájemné sblížení obyvatel a přátel Českosaského Švýcarska a tím přispět k porozumění mezi národy.

2 Grundlagen

2 Podklady

Die grenzüberschreitende Zusammenarbeit im Naturschutz in der Sächsisch-Böhmischen Schweiz basiert insbesondere auf folgenden Grundlagen:

Přeshraniční spolupráce v oblasti ochrany přírody v Českosaském Švýcarsku spočívá zejména na následujících podkladech:

- Abkommen zwischen der Regierung der Bundesrepublik Deutschland und der Regierung der Tschechischen Republik über die Zusammenarbeit auf dem Gebiet des Umweltschutzes vom 24.10.1996,
- *Dohoda mezi vládami Spolkové republiky Německo a České republiky o spolupráci v oblasti ochrany životního prostředí z 24.10. 1996,*
- Vereinbarung zwischen dem Ministerium für Umwelt der Tschechischen Republik und dem Sächsischen Staatsministerium für Umwelt und Landesentwicklung über die Zusammenarbeit in Naturschutzangelegenheiten im Grenzgebiet beider Länder vom 28.11.1991,
- *Dohoda mezi Ministerstvem životního prostředí České republiky a Státním ministerstvem životního prostředí a rozvoje území Svobodného státu Sasko o spolupráci v záležitostech ochrany přírody příhraničního území obou zemí z 28.11.1991,*
- Vereinbarung zwischen dem Ministerium für Umwelt der Tschechischen Republik und dem Sächsischen Staatsministerium für Umwelt und Landesentwicklung über die Zusammenarbeit im Naturschutz zwischen der Aufbauleitung/ Nationalparkverwaltung Sächsische Schweiz und der Verwaltung CHKO Labské pískovce (Nationalpark České Švýcarsko in Vorbereitung) vom 28.08.1991 in Verbindung mit der Protokollnotiz vom 13.04.2000 zur Besprechung der Abteilungsleiter Naturschutz des Tschechischen Umweltministeriums und des Sächsischen Staatsministeriums für Umwelt und Landwirtschaft.
- *Dohoda mezi Ministerstvem životního prostředí České republiky a Státním ministerstvem životního prostředí a rozvoje území Svobodného státu Sasko o spolupráci v ochraně přírody mezi Správou NP Saské Švýcarsko a Správou CHKO Labské pískovce (NP České Švýcarsko v přípravě) z 28.8.1991 ve spojení se zápisem protokolu z 13.4.2000 z jednání vedoucích pracovníků odborů ochrany přírody Ministerstva životního prostředí České republiky a Saského ministerstva životního prostředí a zemědělství.*
- Empfehlungen der Internationalen Naturschutzunion IUCN (Kategorien II/ Nationalparke und V/ Geschützte Landschaften) sowie von EUROPARC Federation als Dachorganisation europäischer Großschutzgebiete.

- *Doporučení Světového svazu ochrany přírody IUCN (kategorie II / Národní parky a V / Chráněné krajiny) stejně tak jako Federace EUROPARC jako zastřešující organizace evropských velkoplošných chráněných území*

3 Kernarbeitsfelder

3 Klíčová pole spolupráce

3.1 Naturschutz

3.1 Ochrana přírody

3.1.1 Waldentwicklung und Wildbestandsregulierung

3.1.1 *Vývoj lesa a regulace stavů zvěře*

Die Nationalparke der Sächsisch-Böhmischen Schweiz werden auf über 90 % der Fläche von der Vegetationsform Wald geprägt. Die aktuelle Vegetation und Struktur dieser Wälder entspricht zu großen Teilen nicht der natürlichen Waldzusammensetzung.

Národní parky České a Saské Švýcarsko jsou na více než 90% plochy zalesněny. Současná vegetace a struktura těchto lesů z větší části ovšem neodpovídá přirozené skladbě lesa.

Angestrebt werden natürliche bzw. naturnahe, das heißt gebietstypische und standortsgemäße Waldökosysteme in Anlehnung an die ursprüngliche Vegetation, soweit es die aktuellen und zukünftigen Standortverhältnisse zulassen.

Žádoucí jsou přirozené, popř. přírodě blízké, tzn. územně typické a stanovištně odpovídající lesní ekosystémy opírající se o původní vegetaci, pokud to umožní současné i budoucí stanovištní podmínky.

Dieses Ziel soll gemäß IUCN-Kriterien auf dem überwiegenden Teil der Fläche durch ein von menschlichen Eingriffen weitgehend ungestörtes Wirken der Naturprozesse (Sukzession) erreicht werden. Abweichend von diesem Grundsatz sind naturferne und naturfremde Waldbestände während einer Übergangszeit von maximal 30 Jahren mit gezielten waldbaulichen Maßnahmen in naturnähere Strukturen zu überführen („Ziel-Nationalpark“). Gebietsfremde Baumarten sollen bei Waldbehandlungsmaßnahmen vorrangig entnommen werden.

Tohoto cíle by podle kritérií IUCN mělo být na převážné ploše dosaženo především přirozenými procesy (sukcesí), které nebudou narušeny lidskými zásahy. Na rozdíl od této zásady je potřeba během přechodného období v trvání max. 30 let v nepřirozených či přírodě vzdálených lesních porostech podnikat cílené lesnické zásahy se záměrem převedení těchto porostů na přírodě bližší struktury („Cílový NP“). Nepůvodní druhy dřevin by měly být prostřednictvím těchto zásahů odstraňovány přednostně.

Die oben genannten Ziele werden mittels Wirtschaftspläne, bzw. Forsteinrichtungswerke erreicht.

Výše uvedených cílů bude dosaženo prostřednictvím hospodářských plánů, resp. LHP.

Für die Wälder im Landschaftsschutzgebiet Elbsandsteingebirge (CHKO Labské pískovce) sollen diese Ziele der Waldentwicklung ebenfalls in die Wirtschaftspläne bzw. Forsteinrichtungswerke übernommen werden.

Pro lesy v CHKO Labské pískovce budou tyto cíle vývoje lesa převzaty rovněž do hospodářských plánů, resp. do LHP.

Die heimischen Schalenwildarten sollen auf Bestände reguliert werden, die ein Verjüngen und Aufwachsen der heimischen Vegetation ohne künstlichen Schutz (oberer Grenzwert) und gleichzeitig überlebensfähige und gesunde Populationen (unterer Grenzwert) gewährleisten. Gleichzeitig muss ein Bestandaufbau nicht heimischer Wildtierarten in beiden Nationalparks und dem Landschaftsschutzgebiet Elbsandsteingebirge (CHKO Labské pískovce) verhindert werden.

Původní druhy spárkaté zvěře budou zredukovány na normované stavy, které umožní zmlazení a růst původní vegetace bez umělé ochrany a současně zajistí zdravou populaci na minimálním stavu, která bude schopna přežít. Současně se musí zabránit vytváření stavů nepůvodních druhů divoké zvěře v obou národních parcích a CHKO Labské pískovce.

Die Schutzgebietsverwaltungen tauschen Informationen über die durchgeführten Maßnahmen der Waldbehandlung und der Wildbestandsregulierung nach einer abgestimmten Methodik aus.

Správy chráněných území si budou vyměňovat informace o opatřeních provedených v rámci péče o les a regulace zvěře podle odsouhlasené metodiky.

3.1.2 Förderung der Weißtanne

3.1.2 Podpora jedle bělokoré

Als Beitrag zum Artenschutz soll eine Förderung und Wiedereinbringung der Weißtanne (*Abies alba*) in der Sächsisch-Böhmischen Schweiz erfolgen. Dazu soll grundsätzlich nur Saatgut bzw. Reisermaterial aus der Sächsisch-Böhmischen Schweiz verwendet werden. Zur Sicherung der genetischen Lokalform wird ein Austausch von Saatgut und Reisermaterial angestrebt.

*Jako příspěvní k ochraně druhů by měla následovat podpora jedle bělokoré (*Abies alba*) v Českosaském Švýcarsku. Měl by k tomu být použit semenný, popř. vegetativní materiál zásadně jen z Českosaského Švýcarska. K zajištění genetické lokální formy se bude usilovat o výměnu semenného a vegetativního materiálu*

3.1.3 Umgang mit gebietsfremden Arten

3.1.3 Způsob nakládání s geograficky nepůvodními druhy

Zu den gebietsfremden Arten, die ein bedeutendes Risiko aus Sicht des Naturschutzes darstellen, gehören vor allem die sog. invasiven Arten, die einen grundsätzlichen Einfluss auf die Diversität und Struktur der natürlichen und naturnahen Ökosysteme haben. Manche von diesen Arten haben diese Invasion schon in der Vergangenheit durchgemacht und stellen heute für den Naturschutz kein Problem dar. (z.B. zarte Binse *Juncus tenuis*, roter Fingerhut (*Digitalis purpurea*). Es ist notwendig sich auf solche Arten zu konzentrieren, deren Invasionspotenzial eine aktuelle Bedrohung für die natürlichen Ökosysteme

bedeutet. Von den Pflanzen gehören zu diesen Arten vor allem die Weymouthskiefer (*Pinus strobus*), Roteiche (*Quercus rubra*), Japanischer Staudenknöterich (*Reynoutria japonica*), Sachalin-Staudenknöterich (*R. sachalinensis*), schlitzblättrige Rudbeckie (*Rudbeckia laciniata*). Eine große Aufmerksamkeit sollte aber auch anderen gebietsfremden Arten gewidmet werden, die lokal eine starke Tendenz zur Verbreitung aufweisen, wie z.B. die Ess-Kastanie (*Castanea sativa*), Kanadische Goldrute (*Solidago canadensis*), Riesen-Goldrute (*Solidago gigantea*), die Telekie (*Telekia speciosa*) und andere. Nichtheimische Wildtierarten werden in beiden Nationalparks und dem Landschaftsschutzgebiet Elbsandsteingebirge (CHKO Labské pískovce) reduziert.

Die Schutzgebietsverwaltungen streben eine Dokumentation nach angepasster Methodik und Abstimmung einer gemeinsamen Strategie an. Außerdem werden Informationen und Erfahrungen zu den gebietsfremden Arten ausgetauscht.

*Mezi nepůvodními druhy představují významné riziko z hlediska ochrany přírody zejména tzv. invazní druhy, které mají zásadní vliv na diverzitu a strukturu přirozených a přírodě blízkých ekosystémů. Některé druhy prodělaly tuto invazi již v minulosti a nepředstavují dnes problém z hlediska ochrany přírody, např. sítnina tenká (*Juncus tenuis*), náprstník červený (*Digitalis purpurea*). Je proto nutno se zaměřit na ty druhy, jejichž invazní potenciál představuje aktuální ohrožení přirozených ekosystémů. Z rostlin mezi tyto druhy patří zejména borovice vejmutovka (*Pinus strobus*), dub červený (*Quercus rubra*), křídlatka japonská (*Reynoutria japonica*), k. sachalinská (*R. sachalinensis*), třapatka dřípatá (*Rudbeckia laciniata*); pozornost by měla být ale věnována i dalším nepůvodním druhům, které lokálně vykazují silnou tendenci k šíření, jako např. kaštanovník setý (*Castanea sativa*), zlatobýl kanadský (*Solidago canadensis*), z. obrovský (*S. gigantea*), kolotočník zdobný (*Telekia speciosa*) a další. Nepůvodní druhy divoké zvěře budou v obou NP a CHKO Labské pískovce územích redukovány.*

Správy budou usilovat o dokumentaci na základě vhodné metodiky a o odsouhlasení společné strategie. Dále budou vyměňovány informace a zkušenosti k nepůvodním druhům.

3.1.4 Sicherung der Fließgewässerdynamik im Grenzbereich

3.1.4 Zajištění dynamiky tekoucích vod v příhraniční oblasti

Naturnahe Fließgewässer (Grenzwässer) einschließlich ihrer Uferzonen sollen unter Beachtung von Schutzanforderungen gegenüber Verkehrswegen und Gebäuden grundsätzlich ihrer natürlichen Dynamik überlassen bleiben und in beeinträchtigten Bereichen nach Möglichkeit renaturiert werden. Im Grenzbereich betrifft dies insbesondere Weißbach, Kirnitzsch, Gelobtbach und Loschebach. Es wird vereinbart, die entsprechenden naturschutzfachlichen und –rechtlichen Anforderungen (u.a. Schutzgebietsziele, FFH-Richtlinie) in die zuständigen grenzüberschreitenden Gremien einzubringen und auf einen Verzicht gewässerstabilisierender sowie auf eine Minimierung pflegender Maßnahmen hinzuwirken. Die Verwaltungen setzen sich dafür ein, die Elbe im Bereich der Schutzgebiete als einen frei fließenden Fluss zu erhalten.

Přírodnímu stavu blízké příhraniční toky včetně břehových zón by měly být za současného respektování požadavků ochrany dopravních cest a budov zásadně přenechány jejich přirozené dynamice a v postižených oblastech podle možností renaturalizovány. V příhraničním území se toto týká zejména Bílého potoka, Křínice, Klopotského a Olšového potoka. Je dohodnuto, že příslušné odborné ochrannářské a právní požadavky (např. cíle chráněných území, Směrnice ES o stanovištích) budou diskutovány v příslušných přeshraničních grémiích. Zároveň je dohodnuto působit ve smyslu vzdání se opatření vedoucích k stabilizování toků a stejně tak minimalizaci péče/údržby.

Správy se zasadí za to, aby Labe v oblasti chráněných území bylo udržováno jako volně protékající řeka.

3.1.5 Grenzüberschreitendes Naturschutzgebiet „Loschebach“ (LSG)

3.1.5 Přeshraniční chráněné území Olšový potok (CHKO)

Im Rahmen grenzüberschreitender Biotopverbundsysteme wird zwischen Bahratal/ OT Kleppisch und Tyssa/OT Raiza auf die Ausweisung eines grenzübergreifenden Naturschutzgebietes entlang des Loschebaches hingewirkt und nach Ausweisung ein gemeinsamer Pflege- und Entwicklungsplan vorbereitet und schrittweise umgesetzt.

V rámci přeshraničního propojeného systému biotopů bude vyvíjena snaha o zřízení přeshraniční rezervace mezi Bahratal / místní část Kleppisch a Tisou / místní část Rájec podél Olšového potoka. Po jejím vyhlášení bude připraven společný plán péče a rozvoje a postupně realizován.

3.1.6 Wiederansiedlung von Haselhuhn (NLP)

3.1.6 Reintrodukce jeřábka (NP)

Das Haselhuhn gehört zu den Arten, die im Gebiet der Sächsisch-Böhmischen Schweiz ausstarben. Im Rahmen einer Studie (*Sigfried Klaus, Ulrich Augst et Pavel Benda: Wiedereinbürgerung von Hasel- und Auerhuhn im östlichen Teil des Nationalparks Sächsische Schweiz und grenznaher Teile des Nationalparks České Švýcarsko – Planungsgrundlagen für ein grenzüberschreitendes Artenschutzprojekt*) wurden die Erfolgsaussichten einer Wiederansiedlung untersucht. Aufgrund der Studie wird die Wiederansiedlung des Haselhuhns empfohlen und daraufhin als Zielstellung der NLP-Verwaltung Böhmisches Schweiz aufgenommen. Die Unterstützung des Projektes wird von allen Schutzgebietsverwaltungen zugesagt.

Die NLP-Verwaltung Böhmisches Schweiz lässt derzeit die Möglichkeit des Vogelfanges im NLP Böhmerwald prüfen und wird die Bedingungen mit dem Umweltministerium vorläufig verhandeln. Für den Erfolg des Wiederansiedlungsprojekts kann eine Reduzierung der potenziellen Predatoren erforderlich werden. Im NLP Böhmisches Schweiz werden aktuell Fallen erprobt (Marder bzw. Fuchs).

Jeřábek lesní patří v současné době k druhům na území Českosaského Švýcarska vyhubeným. Byla vypracována studie (Sigfried Klaus, Ulrich Augst et Pavel Benda: Wiedereinbürgerung von Hasel- und Auerhuhn im östlichen Teil des Nationalparks Sächsische Schweiz und grenznaher Teile des Nationalparks České Švýcarsko – Planungsgrundlagen für ein grenzüberschreitendes Artenschutzprojekt), která měla za cíl vyhodnotit možnosti jeho návratu. Tato studie reintrodukci jeřábka doporučuje a na základě toho byla reintrodukce přijata jako cíl Správy NP České Švýcarsko. Podpora projektu byla přislíbena i od ostatních správ chráněných území. Správa NP České Švýcarsko znovu prověří možnosti odchytu ptáků v NP Šumava a předjedná na Ministerstvu životního prostředí ČR podmínky pro odchyt. Pro úspěch projektu reintrodukce může být nutná redukce potenciálních predátorů. V NP České Švýcarsko jsou v současné době zkoušeny pasti na odchyt kun, případně lišek.

3.2 Naturkundliche Forschung und Dokumentation

3.2 Přírodovědný výzkum a dokumentace

3.2.1 Grenzüberschreitendes Geografisches Informationssystem einschließlich Erfassungsprogramme

3.2.1 Přeshraniční Geografický informační systém včetně programů evidence

Die langfristige Ausrichtung der Forschung und Inventarisierung in den beiden Nationalparks und Landschaftsschutzgebieten sowie die Menge und Vielfalt der anfallenden Daten erfordern gut dokumentierte, systematisch gesicherte und schnell verfügbare Daten. Die Dokumentation der in der NLP-Region Sächsische Schweiz sowie in den beiden Tschechischen Schutzgebieten (NP Böhmisches Schweiz und CHKO Elbsandsteingebirge) erhobenen Daten müssen effizient und modern mittels geographischer Datenbanken und eines GIS-Systems erfolgen. Des Weiteren gilt es alle wesentlichen Grundkarten grenzübergreifend in einer möglichst einheitlichen Form vorzuhalten, um wesentliche Naturschutzstrategien und Inhalte für das Gesamtgebiet zu verdeutlichen bzw. zu realisieren. Das Gesamtsystem sollte in ein einheitliches Informationssystem (NPIS) integriert werden, welche eine zeitgemäße Bereitstellung und Visualisierung der Informationen für die verschiedenen Nutzer gewährleistet.

Im Rahmen von Interreg III soll unter Leitung der TU Dresden, Sektion Geodäsie und Kartografie der Aufbau und die Erprobung eines gemeinsamen grenzüberschreitenden Geografischen Informationssystems fortgeführt werden. Neben der weiteren Anpassung von Datenbanken und -strukturen soll dabei die Erarbeitung eines grenzüberschreitenden digitalen Höhenmodells für das Elbsandsteingebirge (Laser-Scanning) erfolgen.

Dlouhodobé směřování výzkumu a inventarizace na území obou národních parků a chráněných krajinných oblastí, jakož i množství a rozmanitost získaných dat vyžadují dobře dokumentovaná, systematicky ukládaná a rychle využitelná data. Dokumentace dat získaných v regionu NP Saské Švýcarsko a v obou českých chráněných územích (NP České Švýcarsko a Chráněná krajinná oblast Labské pískovce) musí probíhat efektivně prostřednictvím geografických databází a geografického informačního systému. Z tohoto důvodu by měly být veškeré podstatné základní mapy přeshraniční, a to pokud možno v jednotné formě, aby bylo možno podstatné strategie ochrany přírody a obsah znázornit, resp. realizovat pro celé území.

Celý systém by měl být integrován do jednotného informačního systému (NPIS), který umožní moderní zpřístupnění a vizualizaci informací pro různé uživatele.

V rámci programu Interreg III by se mělo pod vedením Technické University v Drážďanech, Sekce Geodézie a Kartografie pokračovat v budování a testování společného Geografického Informačního systému. Vedle dalšího zkompatibilňování databází a datových struktur by mělo následovat zpracování přeshraničního digitálního modelu reliéfu Labských pískovců (Laser scanning).

3.2.2 Dokumentation der Waldentwicklung

3.2.2 Dokumentace rozvoje lesa

Aufgabe der Forschung ist es, sowohl die gelenkte Waldentwicklung (Erfolgskontrolle) als auch die natürliche Sukzession zu dokumentieren. Dazu wird in regelmäßigen Abständen, insbesondere in den Nationalparks, der Waldzustand erfasst.

Die Schutzgebietsverwaltungen informieren sich gegenseitig über Forschungsvorhaben. Zur grenzüberschreitenden Dokumentation wird angestrebt, die Untersuchungen und Auswertungen mit vergleichbarer Methodik durchzuführen und ausgewählte Projekte gemeinsam zu realisieren.

Úlohou výzkumu je dokumentovat cílenou přeměnu lesa (kontrola úspěšnosti), stejně jako přirozenou sukcesí. K tomuto účelu bude v pravidelných intervalech, obzvláště v národních parcích, zaznamenán stav lesa.

Správy chráněných území se budou vzájemně informovat o výzkumných záměrech. Pro přeshraniční dokumentaci bude usilováno, aby výzkum a vyhodnocení byly prováděny srovnatelnými metodami a aby vybrané projekty byly realizovány společně.

3.2.3 Inventarisierung Elbtal (LSG)

3.2.3 *Inventarizace labského údolí (CHKO)*

Das Elbtal verbindet die Sächsische und Böhmisches Schweiz und stellt einen überregional bedeutsamen Korridor für eine Vielzahl von Pflanzen- und Tierarten dar. Vereinbart wird ein gemeinsames mittel- bis langfristiges Forschungsprojekt zur Naturraumdokumentation im Elbtal. Damit soll insbesondere die ökologische Bedeutung der Elbe als frei fließender Strom und die Revitalisierung der Flusslebensgemeinschaft im vergangenen Jahrzehnt unterstrichen werden.

Labské údolí spojuje České a Saské Švýcarsko a představuje nadregionálně významný koridor pro celou řadu rostlinných a živočišných druhů. Je dohodnut společný středně až dlouhodobý výzkumný projekt dokumentace přírodního prostoru v labském údolí. Přitom by měl být zdůrazněn obzvláště ekologický význam Labe jako volně tekoucí řeky a revitalizace říčních společenstev v posledním desetiletí.

3.2.4 Naturraumforschung

3.2.4 *Výzkum přírodního prostředí*

Zur Erforschung und Dokumentation des Naturraumes der Sächsisch-Böhmischen Schweiz und dessen Veränderung werden kurz- und mittelfristige Projekte zu Einzelthemen nach einer abgestimmten Methodik vereinbart. Die Ergebnisse sollen in geeigneter Weise veröffentlicht werden. Zu Vorkommen und Bestandsentwicklung ausgewählter Tier- und Pflanzenarten sowie Pilzen erfolgt ein regelmäßiger Informationsaustausch. Die Dokumentation grenzüberschreitender FFH- und SPA-Gebiete soll zukünftig gemeinsam erfolgen.

Ke zkoumání a dokumentování přírodního prostředí Českosaského Švýcarska a jeho změn budou sjednávány společné krátko- a střednědobé projekty k jednotlivým tématům podle dohodnuté metodiky. Výsledky by měly být zveřejňovány vhodným způsobem. K problematice výskytu a vývoji stavů vybraných druhů živočichů, rostlin a hub bude probíhat pravidelná vzájemná výměna informací. Dokumentování přeshraničních území SAC a SPA by mělo být do budoucna společné.

3.3 Erholung, Umweltbildung und Öffentlichkeitsarbeit

3.3 Rekreaace, Vzdeřlávání a práce s veřejností

3.3.1 Erholung

3.3.1 Rekreaace

Die Schutzgebiete des Elbsandsteingebirges sollen unter anderem auch der naturbetonten Erholung und naturkundlichen Bildung der Allgemeinheit dienen. Die Öffnung der Nationalparke soll darüber hinaus Besuchern die Möglichkeit bieten, grenzüberschreitend kaum berührte Natur zu erleben, soweit dies nicht zu Lasten der Naturschutzziele geht.

Chráněná území Labských pískovců by měla mimo jiného sloužit i rekreaci a přírodopisnému vzdělávání veřejnosti. Otevření národních parků by mělo návštěvníkům umožnit zážitky z téměř nedotčené přírody v přeshraničním prostoru, pokud toto ovšem nebude na úkor cílů ochrany přírody.

Um diese Ziele zu verwirklichen, werden gemeinsame Vorhaben, wie die Markierung grenzüberschreitender Wander- und Radwege sowie deren einheitliche Beschilderung mit zweisprachigen Informationstafeln zur Unterstreichung des grenzübergreifenden Charakters des Naturraumes Elbsandsteingebirge realisiert.

Pro dosažení těchto cílů budou zrealizovány společné záměry jako např. značení přeshraničních turistických stezek a cyklostezek včetně jejich jednotného vybavení dvojjazyčnými informačními tabulemi tak, aby byl zdůrazněn přirozený přeshraniční charakter území Labských pískovců.

An den Grenzübergängen werden die Schutzgebietsverwaltungen auf gestalterische Lösungen des Informationssystems hinwirken, die auch die Schilder anderer Behörden, wie z.B. des Zolls funktionell und ästhetisch ansprechend einbeziehen.

Na hraničních přechodech budou správy chráněných území usilovat o tvůrčí řešení informačního systému tak, aby i tabule jiných úřadů jako např. celních, do něj byly funkčně a esteticky zakomponovány.

Die Schutzgebietsverwaltungen fördern im Rahmen ihrer Möglichkeiten die Anreise der Gäste mit öffentlichen Nahverkehrsmitteln, z.B. durch die Abstimmung aller Programmangebote auf den öffentlichen Personennahverkehr und die offensive Werbung für öffentliche Verkehrsmittel.

Správy chráněných území budou podporovat v rámci svých možností příjezd návštěvníků veřejnými hromadnými prostředky např. tím, že nabídky svých programů pro veřejnost zharmonizují s hromadnými prostředky a budou je propagovat.

3.3.2 Umweltbildung/Wildnispädagogik

3.3.2 *Environmentální výchova*

Im Bereich Umweltbildung und Wildnispädagogik wird die Zielgruppe Kinder und Jugendliche in den Vordergrund gestellt. Dazu werden gemeinsam zweisprachige grenzüberschreitende Angebote, wie z.B. gegenseitige Jugendaustauschprogramme und Jugendcamps durchgeführt. Die Schutzgebietsverwaltungen unterstützen sich außerdem gegenseitig bei der Erarbeitung und Durchführung eigener Umweltbildungsprogramme (z.B. durch gegenseitige Weiterbildung der Mitarbeiter, Erfahrungsaustausch, Austausch von Praktikanten etc.).

V oblasti environmentální výchovy bude do popředí postavena cílová skupina dětí a mládeže. Bude vypracována společná nabídka dvojjazyčných přeshraničních programů jako např. vzájemně výměnné programy pro mládež, tábor pro děti. Správy chráněných území se mimoto budou vzájemně podporovat i při vypracovávání a realizaci vlastních programů v rámci environmentálního vzdělávání (např. vzájemným vzděláváním pracovníků, výměnou zkušeností, výměnou praktikantů atd.)

3.3.3 Öffentlichkeitsarbeit

3.3.3 *Práce s veřejností*

Die Schutzgebietsverwaltungen streben die Entwicklung eines einheitlichen Erscheinungsbildes und eine weitgehende Mehrsprachigkeit aller grenzüberschreitenden Angebote an. Der Einbindung der Bevölkerung auf beiden Seiten der Staatsgrenze wird höchste Aufmerksamkeit gewidmet. Im Mittelpunkt der Öffentlichkeitsarbeit stehen dabei der grenzüberschreitende Charakter der Schutzgebiete des Elbsandsteingebirges und die gemeinsamen Bemühungen zum Erhalt der Landschaft.

Správy chráněných území budou usilovat o rozvíjení jednotného image a vícejazyčnosti nabídek všech přeshraničních programů. Zapojení obyvatel po obou stranách hranice bude věnována maximální pozornost. Ve středu pozornosti práce s veřejností stojí přitom přeshraniční charakter chráněných území Labských pískovců a společné snahy o uchování krajiny.

Konkrete Felder der gemeinsamen Öffentlichkeitsarbeit bilden:

- die inhaltliche Abstimmung eines Systems von Informationsstellen anhand eines grenzüberschreitenden Gesamtkonzeptes,
- gemeinsame öffentlichkeitswirksame Veranstaltungen, wie grenzüberschreitende Wanderungen und Fachexkursionen, Ausstellungen oder gemeinsame Veranstaltungen, z.B. zum Tag der Parke,
- die Herausgabe gemeinsamer Publikationen und Präsentationen (Faltblätter, Broschüren, Internet-Präsentation).

Konkrétní pole spolupráce společné práce s veřejností tvoří:

- *sladění obsahů v rámci systému informačních míst podle uceleného přeshraničního konceptu*
- *společné akce pro veřejnost jako např. přeshraniční exkurse, odborné exkurse, výstavy a společné akce jako např. Den parků.*

– vydávání společných publikací a prezentací (letáků, brožurek, prezentace v internetu)

3.3.4 Besucherordnung und Schutzgebietsüberwachung (NLP)

3.3.4 Návštěvní řád a strážní služba v chráněných územích (NP)

Zur abgestimmten Besucherlenkung und Schutzgebietsüberwachung streben die Nationalparkverwaltung Böhmisches Schweiz und das Nationalpark- und Forstamt Sächsische Schweiz eine aktive Zusammenarbeit (u.a. durch Informations- und Erfahrungsaustausch über Verstöße gegen die Schutzgebietsverordnungen, über Restriktionen und aktuelle Entwicklungstrends) an.

Pro koordinované řízení návštěvnosti a stráž chráněných území budou Správa NP České Švýcarsko a Správa NP Saské Švýcarsko usilovat o aktivní spolupráci (mezi jiným v podobě výměny informací a zkušeností o porušování nařízení k ochraně území, restriktivních opatřeních, aktuálních trendech).

Um die Einhaltung der Bestimmungen der Besucherordnungen im grenznahen Bereich zu gewährleisten, werden präventive Informationen der Besucher über die Besucherordnungen des jeweils angrenzenden Nationalparks und koordinierte Einsätze der Wacht beider Nationalparke angestrebt. Schwerpunkte stellen dabei die aneinander angrenzenden Kernzonen dar.

Aby bylo možno zajistit ustanovení daná návštěvními řády v příhraničních územích, bude usilováno o koordinované nasazování strážní služby a o preventivní informování návštěvníků o návštěvních řádech v sousedním NP. Stežejní jsou přitom zejména vzájemně hraničící území prvních zón.

.....
RNDr. Zdeněk Patzelt

NP České Švýcarsko

.....
Dr. Jürgen Stein

NLP u.FoA Sächsische Schweiz

.....
Ing. Werner Hentschel

CHKO Labské Pískovce

Chřibská, 17.12.2004